

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет Лінгвістики та перекладу
Кафедра іноземних мов професійного спілкування

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи латинської мови з медичною термінологією

Галузь знань	<u>22 «Охорона здоров'я»</u>
Спеціальність	<u>223 «Медсестринство»</u>
Назва освітньої програми	<u>Медсестринство</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі

*(зазначаються розробники і викладачі, які викладають
дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)*

Іванова Тетяна Володимирівна викладач кафедри іноземних
мов професійного спілкування

Контактний тел.

099-248-04-70

E-mail

ivanova300384@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Латинська мова є міжнародною мовою медицини. Сучасна медична термінологія - одна з найбільших і складних терміносистем, що налічує кілька сотень тисяч термінів. латинський і давньогрецька мови продовжують залишатися основними інтернаціональними джерелами для утворення нових термінів у всіх областях медицини і біології. Знання термінів греко-латинського походження і елементів латинської граматики полегшує студентам читання і розуміння спеціальної літератури на багатьох іноземних мовах. Предметом вивчення навчальної дисципліни є увесь комплекс греколатинських лексичних одиниць, що є основою для побудови анатомічної, гістологічної, клінічної, фармацевтичної, хімічної, медико-технічної термінології та граматичні принципи терміноутворення.

Мета вивчення дисципліни: закласти основи термінологічної компетентності фахівця-медика, здатного при вивченні медичних дисциплін, а також у своїй практичній діяльності свідомо і грамотно користуватися медичною термінологією греко-латинського походження, як в латинській, так і в українській орфографії, оволодіння сучасною медичною термінологією, отримання загальних знань з елементарного курсу латинської граматики як необхідної основи для свідомого засвоєння анатомо-гістологічної номенклатури. Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння нормативної граматики латинської мови і базової лексики, яка необхідна для роботи за спеціальністю «Медсестринство». Кінцевою метою є грамотне використання греко-латинських анатомогістологічних, фармацевтичних та клінічних термінів в практичній діяльності фахівця.

Передумови для вивчення дисципліни (*наприклад, перелік дисциплін, які мають бути вивчені раніше, тощо*) Міждисциплінарні зв'язки: інтегрується в процесі вивчення з кафедрами анатомії, гістології, біології, загальної хімії, фармакології в обсязі, необхідному для розуміння та засвоєння термінів згаданих дисциплін.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

При вивченні дисципліни “Основи латинської мови з медичною термінологією” формуються навички та особисті якості, здібності, цінності для виконання завдання будь-якого рівня складності під час професійної діяльності або навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медицини або у процесі навчання, що передбачає здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми у професійній діяльності чи у процесі навчання, застосовувати набуті знання, уміння, здатність до аналізу і синтезу, організації та планування; здатність набути базові загальні знання, також базові знання з професії; здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях; визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків; удосконалити вміння управляти інформацією; здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт; поліпшити письмові та усні комунікаційні вміння рідною мовою та іноземними мовами; здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо

Загальні компетентності (ЗК)(взаємозв'язок з нормативним змістом підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованим у термінах результатів навчання у Стандарті).

ЗК 07. Здатність спілкуватися іноземною мовою ЗК 09.

Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань.

Спеціальні (фахові) компетентності

Здатність грамотно оперувати усім базисом спеціальної медичної термінології: правильно читати її, перекладати, утворювати; здатність до розпізнавання, утворення і аналізу будь-якого анатомічного, гістологічного терміна; здатність правильно виписати рецепт, використовуючи фармацевтичну, хімічну та ботанічну номенклатури; здатність утворювати та перекладати однослівні клінічні терміни та клінічні діагнози; здатність розуміти та вживати сталі медичні вирази мовою оригіналу; здатність користуватися набутими знаннями щодо культури спільноти, мова якої вивчається, у межах читання, перекладу та аналізу текстів професійного спрямування: анатомічної тематики; біологічної тематики;

фармацевтичної тематики; клінічної тематики тощо. Знання основ латинської граматики, спеціальної анатомо-гістологічної лексики й основного греколатинського словотворчого фонду забезпечує професійну термінологічну грамотність спеціаліста.

СК 10. Здатність до організації надання медичної допомоги за принципом сімейної медицини.

СК 16. Здатність організувати та управляти відповідним структурним підрозділом (лідерство та менеджмент).

СК 18. Здатність працювати за принципами доказової медицини.

СК 19. Здатність використовувати протоколи для стратифікації ризиків та прогнозу для одужання і якості життя

VI. Програми результати навчання (ПРН)

ПРН12. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою проведення заходів щодо стабілізації функціонального стану організму.

ПРН13 Виписувати, зберігати та застосувати фармакологічні засоби (за списком 7).

ПРН19. Проводити медико-гігієнічну пропаганду.

ПРН20 Належно вести відповідну медичну документацію Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання

- коротку історію виникнення та роль латинської мови у світі;
- основи латинської граматики;
- лексичний мінімум з анатомічної термінології;
- грецькі словотворчі елементи, найбільш необхідні для розуміння клінічної термінології;
- принципи утворення складених анатомічних термінів;
- структуру клінічних термінів;
- латинські медичні вирази та афоризми.

Уміння:

- правильно та повільно читати латинською мовою;
- перекладати прості медичні і загальні тексти;
- працювати зі словником та довідковою літературою;
- правильно вживати латинські анатомічні та клінічні терміни, написати рецепт, тощо.

- Навички:**
1. Упорядковувати набуті знання у вигляді виконання індивідуальних завдань.
 - 2.самостійно отримувати, оцінювати, переробляти науково-практичну інформацію з латинською мовою у професійній орієнтації.
 - 3.Розвинути у студентів навички застосування практичних та теоретичних знань дисципліни у медичній практиці
 - 4.Випрацювати вміння складати, редагувати та використовувати на практиці мікротексти латинською мовою, які несуть певну інформацію.
 - 5.Аргументовано обговорити та пояснити що латинська мова є основою медичної термінології, одним із важливих компонентів сучасної медичної науки і науки взагалі

Результатом вивчення дисципліни є проведення заліку як остаточного контролю знань.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом	Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			
	ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття
3	90	-	42	

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Студенти отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, студенти отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Розділ 1 Тема 1. Вступ: 1.Короткий огляд історії латинської мови. 2.Роль латинської і грецької лексики у формуванні наукової медичної термінології.	2	-

	3.Короткі відомості з історії розвитку медичної і фармацевтичної термінології.		
2	Тема 2. Латинський алфавіт 1.Звуки і літери. Правильне написання латинських літер (письмових). 2.Вимова голосних, приголосних, дифтонгів. 3.Латинські літеросполучення: gu, su, ti, qu. Особливості читання sch в сучасній клінічній термінології. 4.Довгота і короткість складів. Довгі та короткі суфікси. Довгота за природою. 5.Наголос.	2	-
3	Розділ 2 Тема 3.Іменник 1.Граматичні категорії роду, числа, відмінка, п'ять відмін іменників, словникова форма іменника. 2.Головна ознака відміни. Визначення роду за значенням і за правилами. Визначення основи. 3.Граматичні категорії іменників латинської мови.	2	-
4	Тема 4. Прикметники 1. Граматичні категорії: рід, число, група, відміна. Дві групи прикметників, їх ознаки. 2.Словникова форма прикметників. Узгодження прикметників з іменниками різних відмін. 3Місце прикметників в медичній номенклатурі.	2	-
5	Тема 5.Дієслово: 1Граматичні категорії дієслова: час, стан, спосіб, число, особа (латинською мовою). 2.Чотири дієвідміни. Інфінітив. Основа теперішнього часу. 3. Наказовий спосіб. Утворення; вживання в рецептурі.	2	-
6	Тема 6.Числівники 1.Кількісні числівники від 1 до 10, 100, 1000. Порядкові від 1 до20 2.Числівникиприслівники.Вживання латинських і грецьких числівників як складових частин термінів- композитів.	2	-
7.	Тема 7.Сполучники 1.Сурядні: et, seu, sive; 2.Підрядні: ut.	2	
8	Тема 8.Словотвір 1.Склад слова. Способи словотворення: суфіксація, префіксація, словоскладання. 2.Поняття ТЄ. Найчастіше уживані грецькі слова і латинські терміноелементи.	2	-

9.	Тема 9.Рецептура – один з головних розділів курсу. 1.структуру рецептурного рядка, написання з великої літери назв лікарських речовин і рослин, 2.позначення кількості ваги, об'єму, найчастіше вживані стандартні рецептурні скорочення.	4	-
10	Тема 10.Латинська номенклатура лікарських форм: 1.Форми ліків: тверді, м'які,рідкі.	4	-
11	Тема 11.Латинська хімічна номенклатура 1.Латинські назви хімічних елементів, кислот оксидів, перекисів, гідроксидів, закисів, вуглеводних і кислотних радикалів, солей безкисневих кислот.	2	-
12	Тема 12.Анатомічна термінологія 1.Структура тіла- органи тіла	6	-
13	Тема 13. Клінічна термінологія. 1.Діагноз	6	-
	Всього	48	

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Самостійна робота передбачає різноманітні види індивідуальної та колективної діяльності студентів, які здійснюються у фасилітаційному супроводі викладача, тобто без його безпосередньої участі в позааудиторний час. Необхідними умовами для організації самостійної роботи є:

- готовність студентів до самостійної діяльності;
- мотивація до отримання нових знань;
- наявність і доступність необхідного навчально-методичного і довідникового матеріалу;
- система регулярного контролю якості виконаної самостійної роботи;
- фасилітаційна підтримка (консультативна допомога) викладача.

Для розвитку мотивації у студентів до самостійної роботи необхідні сучасні, науково обґрунтовані навчальні й методичні посібники як засоби, за допомогою яких майбутній фахівець зможе вибудувувати індивідуальну траєкторію самоосвіти в процесі власної самостійної

діяльності. Наявність внутрішньої мотивації до навчання сприяє виявленню у тих, хто навчається, відкритості мислення, оригінальності, зростанню їх креативності та творчості, спонукає до пошуку та вирішення складних пізнавальних завдань.

Види самостійної роботи:

- самостійна робота в аудиторії під керівництвом викладача у вигляді запланованих консультацій;
- самостійна позааудиторна робота студентів над виконанням домашніх завдань навчального характеру (у тому числі з використанням електронних ресурсів);
- самостійний пошук і аналіз додаткової інформації за темами, які передбачені
- програмою; підготовка до практичних занять і поточного контролю; підготовка доповіді
- на одну з вивчених тем

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	Тема 1. Найменування вітамінів та полівітамінів комбінованих препаратів	6	-
2	Тема 2. Найменування гормональних препаратів	6	-
3	Тема 3. Найменування ферментних препаратів	6	-
4	Тема 4. Термінологія Державної Фармокопеї України	6	-
5	Тема 5. Офіційні форми, що використовуються в міжнародній практиці	6	-
6	Тема 6. Загальні відомості з історії гомеопатії. Гомеопатичні форми ліків Реферат	6	-
7	Тема 7. Основні моделі термінів	6	-
8	Тема 8. Афоризми, крилаті вирази, уживані в медичній практиці Реферат	6	-
	Всього	48	-

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

При оцінюванні студентів приділяється перевага стандартизованим

методам контролю:

- тестування (усне, письмове);
- структуровані письмові роботи;
- структурований контроль практичних навичок;
- контроль виконання практичної роботи;
- усне опитування;

Види контролю	Складові оцінювання
<p>поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань. здійснюється на семінарських заняттях на основі контролю теоретичних знань, практичних навичок і вмінь. За змістом він включає два аспекти: якість засвоєння матеріалу, який охоплюється темою семінарського заняття, та сумління студента в роботі конкретного заняття. Форми поточного контролю:</p> <p>- теоретичних знань – тестові завдання з множинним вибором відповіді на ті, що передбачають визначення правильної послідовності дій, індивідуальне опитування, співбесіда; - практичних навичок і вмінь – розв’язання ситуаційних задач, індивідуальний контроль практичних дій.</p>	<p>50%</p>
<p>підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).здійснюється на останньому семінарському занятті модулю у вигляді тестового контролю або в формі системи запитань, тестових завдань з множинним вибором відповіді, рішенні типових і ситуаційних задач (теоретичні знання) та індивідуального контролю практичних дій (практичні навички і вміння).</p>	<p>50%</p>

<p>Методи діагностики знань (контролю)</p>	<p>фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; розв’язання ситуаційних завдань, практичних завдань, іспит (залік)</p>
---	---

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види самостійної роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи під час аудиторних занять			
1.1. Підготовка до аудиторних занять	Відповідно до розкладу	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час аудиторних занять	15
За виконання контрольних робіт (завдань)			
1.2. Підготовка контрольних робіт	-//-	Перевірка контрольних робіт (завдань)	15
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.3. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виноситься на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ² , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота студента)			
2.1. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе) під час ІКР	5
2.3. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів підсумкової оцінки			100

² Індивідуально-консультативна робота викладача зі студентами

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

(для іспиту / заліку) Рівень

знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Студент володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Студент був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Студент не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	

74-81(6-7)	C							
64-73 (5)	D	Задовільно						
60-63 (4)	E							
35-59 (3)	Fx	незадовільно		не зараховано				
1-34 (2)	F							

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА Основна

- Анатомія людини: національний підручник: у 3 т. / В. Г. Черкасов, А. С. Головацький, М. Р. Сапін [та ін.]. – Вид. 4-те, доопрацьоване. – Вінниця: Нова Книга, 2015. – Том 1. – 363 с. : кольорові іл., табл.
- Латинська мова та медична термінологія (практикум) / Кісельова О. Г., Лехніцька С. І., Шпинта Г. М. – К.: Книга-плюс, 2016 – 372 с.
- Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські, російські та англійські еквіваленти) / Черкасов В. Г., Бобрик І. І., Гумінський Ю. Й., Ковальчук О. І. / За ред. В. Г. Черкасова. – Вінниця: Нова книга, 2010. – 392 с.
- Практикум по латинському язюку и медицинской терминологии / Киселева Е. Г., Бражук Ю. Б., Лехницкая С. И. – К.: Книга-плюс, 2011. – 207 с.
- Фармакологія. Підручник для студентів медичних факультетів / Чекман І. С., Горчакова Н. О., Казак Л. І. та ін. / Видання 2-ге – Вінниця: Нова Книга, 2011. – 784 с.
- Черкасов В. Г., Бобрик І. І., Гумінський Ю. Й., Ковальчук О. І. Міжнародна анатомічна термінологія (латинські, українські та англійські еквіваленти) Вінниця: Нова книга, 2010. – 392 с.
- The Latin Language and Medical Terminology Basics / L. Yu. Smolska, O. G. Kiselyova. – К.: AUS Medicine Publishers, 2010. – 400 p.
- Tetiana Kharchenko, Tetiana Semashko, Ievgen Dolynskiy, Liliia Bepala, Tetiana Ivanova “Use of Moodle LMS-Based Tests for Enhancing Linguistic Competence of Students Majoring in Foreign Language Philology”-Journal of Curriculum and Teaching (Vol.10, No.4; 2021, p.67-81) (**Index Scopus**)

Допоміжна

- Англо-Український ілюстрований медичний словник Дорланда – У 2-х томах – Львів: «НАУТІЛУС», 2002. – 2688 с., 820 іл.
- Довідник лікарських засобів / За ред. В. Т. Чумака. – У 2-х томах. – К.: МОРІОН, 2007. – 1216 с.
- Ковтун О., Корнілов М., Толмачова В. Сучасна термінологія та номенклатура органічних сполук. К., «Богдан», 2008. – 176 с.
- Латинська мова і основи медичної термінології: підручник / Л. Ю. Смольська, О. Г. Кісельова, О. Р. Власенко та ін. – К.: Медицина, 2008. – 360 с.
- Медична хімія. За ред. Проф. В. О. Калібабчук. – К.: «Медицина», 2013. – 336 с.
- Медичний словник оториноларингологічних термінів: укр.-рос.-латин., рос.укр.-латин., латин.-рос.-укр. / Д. І. Заболотний, С. К. Боєнко, Ф. О. Тишко, О. Г. Кісельова. – К.: Логос, 2011. – с. 382 – Бібліогр.: 381 с. .

Робочий зошит до практикума «Латинська мова та медична термінологія» / Кісельова О. Г., Шпинта (Воскобойник-Шпинта) Г. М., – 2-е вид., випр. та доп. – К.: «Книга-плюс», 2014. – 160 с.

Фармацевтична енциклопедія / голова ред. ради та автор передмови В. П. Черних ; Нац. фармац. ун-т України. — 2-ге вид., переробл. і доповн. — Київ : МОРІОН, 2010. — 1632 с., 16 арк. іл.

Нормативно-правові акти:

1. Закон України «Про вищу освіту» 01.07.2014 №1556-VII.
2. Закон «Про освіту» 05.09.2017 № 2145-VIII.
3. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності». 02.03.2015 № 222- VIII.